

**UCHWAŁA NR /25
RADY POWIATU BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIEGO**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2025-2028”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 5, art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j.: Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.), art. 35 a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j.: Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.)

Rada Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego uchwala:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2025-2028”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Anna Kubica



Załącznik do uchwały Nr /25
Rady Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego
z dnia 2025 r.



**Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
w Lędzinach**

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2025-2028

Lędziny, 2025

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. SŁOWNIK POJĘĆ	4
2. CHARAKTERYSTYKA POWIATU BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIEGO	4
3. DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	7
3.1. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	7
3.2. REHABILITACJA ZAWODOWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	12
4. PROGRAMY PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH REALIZOWANE NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	13
4.1. AKTYWNY SAMORZĄD	13
4.2. PROGRAM „WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI III”	15
4.3. PROGRAM „SAMODZIELNOŚĆ-AKTYWNOŚĆ-MOBILNOŚĆ!” - MIESZKANIE DLA ABSOLWENTA	16
4.4. PROGRAM „SAMODZIELNOŚĆ-AKTYWNOŚĆ-MOBILNOŚĆ!” - DOSTĘPNE MIESZKANIE	16
5. POZOSTAŁE DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	17
5.1. PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”	17
5.2. OPIEKA WYTCHNIENIOWA	19
5.3. PROJEKT EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO „AKTYWNA INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW POWIATU BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIEGO”	20
6. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W POWIECIE BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIM	20
6.1. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE	20
6.2. WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ	22
6.3. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY	22
6.4. ŚWIETLICA TERAPEUTYCZNA	23
6.5. STOWARZYSZENIA DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	23
6.6. POWIATOWA SPOŁECZNA RADA DS. OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	24
6.7. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	25
7. ANALIZA SWOT PROBLEMU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POWIECIE BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIM	25
8. ADRESACI PROGRAMU	27
9. KOORDYNATOR PROGRAMU	27
10. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	27
11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	33
12. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	34
SPIS TABEL	35

WSTĘP

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nakłada na jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej różne obowiązki. Do jednego z ważniejszych zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie: rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnością.

Od czasu reformy administracyjnej kraju, przeprowadzonej w 1999 roku powiat bieruńsko-lędziński wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponad gminnym w zakresie m. in. wspierania osób z niepełnosprawnością.

Szczegółowemu uregulowaniu pomocy dla osób z niepełnosprawnością w Polsce służy ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Problem osób z niepełnosprawnością traktowany był wcześniej w naszym kraju drugoplanowo, jednak w ostatnich latach znacznie wzrosło zainteresowanie problematyką osób z niepełnosprawnością. Nastąpił wzrost świadomości wśród społeczeństwa na temat ludzi, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia im codzienne życie. Od wielu lat środowisko osób niepełnosprawnych sukcesywnie walczy o przestrzeganie podstawowych praw osoby z niepełnosprawnością jakimi są:

- niezależne, samodzielne i aktywne życie,
- dostęp do edukacji, leczenia i rehabilitacji,
- dostęp do pomocy specjalistycznej: psychologicznej, pedagogicznej, a także pomocy umożliwiającej rozwój i zdobycie kwalifikacji zawodowych,
- dostęp do otwartego rynku pracy, w tym korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- dostęp bez barier architektonicznych do urzędów i obiektów użyteczności publicznej,
- aktywne uczestnictwo w życiu sportowym, kulturalnym oraz w rekreacji i turystyce.

Program jest planem działania uwzględniającym potrzeby i oczekiwania osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego dającym im możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Program ma charakter otwarty z uwagi na zmieniające się warunki, dopuszcza się możliwość wprowadzenia zmian w zakresie nowych obszarów działań oraz włączenia, na różnych etapach jego realizacji, nowych uczestników. Warunkiem pełnej realizacji Programu jest czynne uczestnictwo

jednostek organizacyjnych powiatu bieruńsko-lędzińskiego, organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz samych zainteresowanych tj. osób z niepełnosprawnością.

1. SŁOWNIK POJEĆ

NGO – Organizacje pozarządowe,

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

PPP – Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna,

PUP – Powiatowy Urząd Pracy,

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych,

KRUS – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

GUS – Główny Urząd Statystyczny

2. CHARAKTERYSTYKA POWIATU BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIEGO

Powiat bieruńsko-lędziński – powstał w 1999 r. jako powiat tyski (z siedzibą w Tychach, nie wchodzących w skład powiatu) i został przemianowany 1 stycznia 2002 r. na powiat bieruńsko-lędziński (z jednoczesnym przeniesieniem siedziby do Bierunia). W skład powiatu wchodzi: gminy miejskie (miasta): Bieruń, Imielin, Łędziny oraz gminy wiejskie: Bojszowy, Chełm Śląski.

Powiat bieruńsko-lędziński liczy 59 511 tys. mieszkańców z czego 30 187 tys. osób stanowią kobiety, natomiast 29 324 tys. to mężczyźni (stan na 2024 r. – dane GUS). Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych powiatu bieruńsko-lędzińskiego został stworzony w celu zapewnienia możliwości sprawniejszego funkcjonowania tych osób w społeczeństwie.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał 3 919 orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (stan na 2024 r.). Tabela nr 1 obrazuje liczbę wydanych orzeczeń ogółem, tabela nr 2 liczbę wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku, płci dla osób przed 16 rokiem życia, natomiast tabela nr 3 liczbę wydanych orzeczeń wg stopni niepełnosprawności, wieku, płci dla osób powyżej 16 roku życia (dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności – sprawozdanie za 2022 r., 2023 r., 2024 r.). W 2024 r. widoczny jest znaczny wzrost wydanych orzeczeń i legitymacji w stosunku do lat poprzednich. Zwiększona liczba przyjętych wniosków i zarazem wydanych orzeczeń wynika z kończącego się terminu przedłużania orzeczeń tzw. covidowych, które swoją ważność miały zachować ostatecznie do 30.09.2024 r. jednak wskutek zmiany przepisów ważność została przedłużona do 31.03.2025 r. po

spełnieniu warunku jakim było złożenie nowego wniosku o wydanie orzeczenia przed 30.09.2024 r. Ponadto ww. wzrost związany jest ze świadczeniem wspierającym wypłacanym przez ZUS w skutek czego odnotowany jest wzrost nowych wniosków (tzn. pierwszorazowych) i tym samym wydanych orzeczeń.

Tabela nr 1. Liczba wydanych orzeczeń oraz legitymacji osoby niepełnosprawnej w powiecie Bieruńsko-Lędzińskim

Lp.	Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.	2024 r.
1.	Osoby powyżej 16 roku	607	664	921
2.	Osoby przed 16 rokiem	124	140	164
RAZEM		731	804	1085

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadania w zakresie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Tabela nr 2. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci - osoby przed 16 rokiem życia w 2024 r.

Lp.	SYMBOLE	OGÓŁEM	WIEK			PŁEĆ	
			0-3 lat	4-7 lat	8-16 lat	Kobiety	Mężczyźni
1.	01-U	4	0	3	1	1	3
2.	02-P	9	0	0	9	5	4
3.	03-L	4	1	1	2	1	3
4.	04-O	4	1	0	3	1	3
5.	05-R	4	0	0	4	1	3
6.	06-E	7	1	1	5	2	5
7.	07-S	15	5	5	5	5	10
8.	08-T	1	0	0	1	1	0
9.	09-M	3	0	0	3	3	0
10.	10-N	47	13	18	16	13	34
11.	11-I	17	4	2	11	8	9
12.	12-C	49	3	20	26	15	34
RAZEM		164	28	50	86	56	108

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadania w zakresie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

- 01-U** – upośledzenie umysłowe,
- 02-P** – choroby psychiczne,
- 03-L** – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04-O** – choroby narządu wzroku,

- 05-R** – upośledzenie narządu ruchu,
06-E – epilepsja,
07-S – choroby układu oddechowego i krążenia,
08-T – choroby układu pokarmowego,
09-M – choroby układu moczowo-płciowego,
10-N – choroby neurologiczne,
11-I – inne, w tym: schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne
choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

Tabela nr 3. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci oraz stopni niepełnosprawności - osoby powyżej 16 roku życia w 2024 r.

LP.	Symbole	Stopień niepełnosprawności				Wiek				Płeć	
		Znaczny	Umiarkowany	Lekki	Razem	16-25 lat	26-40 lat	41-60 lat	powyżej 60	Kobiety	Mężczyźni
1.	01-U	10	5	0	15	6	7	2	0	7	8
2.	02-P	55	67	4	126	16	24	31	55	77	49
3.	03-L	8	6	21	35	4	5	6	20	19	16
4.	04-O	14	9	5	28	6	2	6	14	15	13
5.	05-R	116	130	74	320	10	16	91	203	198	122
6.	06-E	1	5	2	8	1	0	4	3	3	5
7.	07-S	65	41	7	113	1	3	14	95	52	61
8.	08-T	32	12	7	51	2	4	15	30	21	30
9.	09-M	53	21	16	90	5	5	37	43	65	25
10.	10-N	53	31	7	91	9	8	24	50	47	44
11.	11-I	3	15	19	37	12	11	3	11	20	17
12.	12-C	3	4	0	7	7	0	0	0	3	4
	RAZEM	413	346	162	921	79	85	233	524	527	394

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadania w zakresie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

3. DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

PCPR realizuje zadania na rzecz osób z niepełnosprawnością zgodnie z zapisami *ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*. Do zadań własnych Powiatu realizowanych przez PCPR w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej należy opracowanie i realizacja powiatowego programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnością, przestrzegania prawa osób z niepełnosprawnością, podejmowania działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności, współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie rehabilitacji społecznej tych osób. Zgodnie z ustawą Powiat jako jeden z dysponentów środków PFRON wykonuje zadania na rzecz osób z niepełnosprawnością. Korzystającymi z dofinansowania ze środków PFRON są osoby z niepełnosprawnością zamieszkujące teren powiatu bieruńsko-lędzkiego, posiadające orzeczenie o zaliczeniu do jednego ze stopnia niepełnosprawności, posiadające orzeczenie o niepełnosprawności bądź posiadający orzeczenie równoważne (ZUS, KRUS).

Zadania podejmowane przez PCPR mają skutkować sprawniejszym działaniem osoby z niepełnosprawnością w społeczeństwie i umożliwić jej prawidłowe funkcjonowanie. Dla osób korzystających z różnego rodzaju wsparcia ważne jest życie w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, prosty dostęp do obiektów użyteczności publicznej, swobodne przemieszczanie się i powszechne korzystanie ze środków transportu, możliwość łatwiejszej komunikacji, polepszenie jakości i komfortu życia rodzinnego, towarzyskiego i społecznego.

Dofinansowania udzielane ze środków PFRON m.in.: do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, likwidacji barier architektonicznych, technicznych, zakupu sprzętu elektronicznego, zakupu protez podnoszą komfort życia osoby niepełnosprawnej, pozwalają utrzymać codzienną higienę, zwiększają samodzielność, umożliwiają kontakt z otoczeniem, wpływają na osiągnięte wyniki w edukacji i poziom zdobywanego wykształcenia, a także otwierają na nowe możliwości i pozwalają odzyskać wiarę w lepsze jutro. W zależności od indywidualnych potrzeb osób z niepełnosprawnością, PCPR w ramach środków z PFRON realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej oraz z zakresu rehabilitacji zawodowej za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach.

3.1 Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom z niepełnosprawnością uczestnictwa w życiu społecznym. Realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności

osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby z niepełnosprawnością, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. Żeby osoby z niepełnosprawnością mogły prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie bardzo ważnym elementem jest posiadanie odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

- **Sprzęt rehabilitacyjny**, o dofinansowanie ze środków PFRON zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnością stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, jeżeli zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu. Dane w poniższej tabeli przedstawiają informację dotyczące udzielonych dofinansowań do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w latach 2022-2024.

Tabela nr 4. Udzielone dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w latach 2022-2024

Lp.	Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.	2024 r.
1.	Osoby ubiegające się o dofinansowanie (złożone wnioski)	289	409	416
2.	Liczba osób, którym udzielono dofinansowania	274	193	306
3.	Dofinansowanie wypłacone ze środków PFRON (w zł)	241 100,00	314 271,50	332 992,01

Źródło: Dane własne PCPR.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, ze środków Funduszu może być dofinansowana likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnością.

- **Barьеры architektoniczne** to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom z niepełnosprawnością.
- **Barьеры techniczne** to przeszkody wynikające z braku zastosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń.
- **Barьеры w komunikowaniu się** to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie z niepełnosprawnością swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Podstawą przyznania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do likwidacji wszystkich rodzajów barier jest realizacja przedsięwzięcia umożliwiającego lub w znacznym stopniu ułatwiającego samej osobie z niepełnosprawnością wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem. Likwidacja barier powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej wydajniejsze funkcjonowanie. Dane w poniższej tabeli przedstawiają informację dotyczące udzielonych dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w 2024 r.

Tabela nr 5. Dofinansowanie ze środków PFRON do likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się w 2024 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wypłacone dofinansowania	
		Liczba	Kwota
1.	Dofinansowanie wypłacone ze środków PFRON (w zł) w tym:	31	104 679,79
	• bariery architektoniczne	8	51 068,62
	• bariery techniczne	16	44 258,17
	• bariery w komunikowaniu się	7	9 353,00

Źródło: Dane własne PCPR.

Ze środków Funduszu również może być dofinansowane uczestnictwo w turnusie rehabilitacyjnym dla osób z niepełnosprawnością.

- **Turnusy rehabilitacyjne** odbywają się w grupach zorganizowanych liczących nie mniej niż 20 uczestników o podobnych potrzebach w zakresie rehabilitacji ze względu na rodzaj niepełnosprawności. Trwają co najmniej 14 dni. Każda grupa turnusowa ma opracowany program rehabilitacji odpowiedni do schorzeń uczestników, realizowany przy udziale kadry specjalistów. Turnus może być zorganizowany w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej.

Turnusy rehabilitacyjne mobilizują do kontaktów z otoczeniem i do samodzielnego funkcjonowania, pobudzają rozwój osobisty. W odróżnieniu od pobytów sanatoryjnych NFZ, które koncentrują się na rehabilitacji leczniczej osób indywidualnych, na turnusach znaczącą wagę przykłada się do aktywności społecznej i zorganizowanych działań grupowych obok poprawy stanu zdrowia w ramach rehabilitacji leczniczej. Dane w poniższej tabeli przedstawiają informację dotyczące udzielonych dofinansowań do turnusów rehabilitacyjnych w latach 2022-2024.

Tabela nr 6. Udzielone dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych w latach 2022-2024

Lp.	Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.	2024 r.
1.	Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie	182	177	196
2.	Liczba osób, którym udzielono dofinansowania	81	68	79
3.	Dofinansowanie wypłacone ze środków PFRON osobom z niepełnosprawnością i ich opiekunom (w zł)	97 949,00	92 487,00	119 232,00

Źródło: Dane własne PCPR.

Osoby niesłyszące lub niedosłyszące, mogą uzyskać dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do usług **tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika**. Celem usług tłumacza języka migowego jest ułatwienie niezależnego, samodzielnego i aktywnego funkcjonowania osób niesłyszących lub niedosłyszących. Tłumacz języka migowego służy pomocą osobom głuchym posługującym się polskim językiem migowym (PJM) lub systemem językowo-migowym (SJM). Dane w poniższej tabeli przedstawiają informację dotyczące udzielonych dofinansowań do tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika w latach 2022-2024.

Tabela nr 7. Udzielone dofinansowania do tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika w latach 2022-2024

Lp.	Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.	2024 r.
1.	Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie	0	0	1
2.	Liczba osób, którym udzielono dofinansowania	0	0	1
3.	Dofinansowanie wypłacone ze środków PFRON (w zł)	0,00	0,00	520,00

Źródło: Dane własne PCPR.

- **Sport, kultura i turystyka osób niepełnosprawnych**

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych może być dofinansowany **sport, kultura i turystyka osób niepełnosprawnych**. O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku,

- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania,
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON.

Dane w poniższej tabeli przedstawiają informację dotyczące udzielonych dofinansowań do sportu, kultury, turystyki i rekreacji w latach 2022-2024.

Tabela nr 8. Udzielone dofinansowania do sportu, kultury, turystyki i rekreacji w latach 2022-2024

Lp.	Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.	2024 r.
1.	Liczba złożonych wniosków	0	0	2
2.	Liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków	0	0	2
3.	Dofinansowanie wypłacone ze środków PFRON (w zł)	0,00	0,00	3 000,00

Źródło: Dane własne PCPR.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej zalicza się również uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej.

Warsztat Terapii Zajęciowej jest placówką, która daje osobom z niepełnosprawnością niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej. Warsztat nie jest placówką samodzielną, ale stanowi część większej struktury organizacyjnej. WTZ mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty. Uczestnikami warsztatów mogą być osoby, które mają wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej zawarte w orzeczeniu. Zgłoszenia osób, które chcą uczestniczyć w warsztacie przyjmuje i zatwierdza jednostka, która ma utworzyć warsztat lub która już go prowadzi, w uzgodnieniu z powiatowym centrum pomocy rodzinie. Dane w poniższej tabeli przedstawiają informację dotyczące udzielonych dofinansowań do działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w latach 2022-2024.

Tabela nr 9. Udzielone dofinansowania do działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w latach 2022-2024

Lp.	Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.	2024 r.
1.	Liczba uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej	50	50	50
2.	Dofinansowanie wypłacone ze środków PFRON (w zł)	1 294 800,00	1 453 470,91	1 684 800,00

Źródło: Dane własne PCPR.

3.2 Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie z niepełnosprawnością uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, a także pośrednictwa pracy. Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnością – zadania realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach:

- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej,
- finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób z niepełnosprawnością,
- refundacja kosztów szkoleń dla zatrudnionych osób z niepełnosprawnością organizowanych przez pracodawcę,
- udzielanie osobom z niepełnosprawnością środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób z niepełnosprawnością: bezrobotnych albo poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu.

Realizacja przez PUP zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej wynikających z zapisów ustawy umożliwia osobom z niepełnosprawnością wsparcie finansowe przy podejmowaniu własnej działalności gospodarczej oraz zatrudnienie na stanowiskach pracy wyposażanych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Dofinansowanie kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób z niepełnosprawnością stanowi jednocześnie formę zachęty dla pracodawców zamierzających zatrudniać niepełnosprawnych pracowników.

W latach 2022 - 2023 roku w ramach rehabilitacji zawodowej nie zostało zrealizowane żadne zadanie przez Powiatowy Urząd Pracy. W roku 2024 udzielono dofinansowania w wysokości

29 542,00 zł dla jednej osoby do rozpoczęcia działalności gospodarczej: Produkcja gotowych wyrobów tekstylnych dla mieszkanki Chełmu Śląskiego.

4. PROGRAMY PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH REALIZOWANE NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

4.1. Aktywny Samorząd

Program „Aktywny Samorząd” realizowany jest nieprzerwanie od 2012 roku na podstawie umowy zawartej pomiędzy PFRON Oddział Śląski, a Powiatem Bieruńsko-Lędzińskim. Zadania oraz kwoty na ich realizację ze środków PFRON określone są corocznie w aneksach do umowy. Zarząd Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego upoważnił Dyrektora PCPR do realizacji niniejszego programu.

Program umożliwia aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz osób z niepełnosprawnością, jest rozszerzeniem działań realizowanych przez samorządy w zakresie zaopatrzenia beneficjentów w sprzęt rehabilitacyjny oraz likwidowania barier komunikacyjnych. Działania przewidziane w programie uzupełniają plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób z niepełnosprawnością. Proponowane formy wsparcia dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością.

Celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Program umożliwia przygotowanie beneficjentom programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej przygotowanie do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego: aktywizacja społeczna, zawodowa lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych, aktywizacja zawodowa poprzez zastosowanie elementów wspierających zatrudnienie, poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji, wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób z niepełnosprawnością, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Uczestnikami programu mogą być osoby w wieku aktywności zawodowej (kobiety do 60 roku życia, mężczyźni do 65 roku życia), dzieci i młodzież w wieku do 18 lat, kobiety powyżej 60 roku życia oraz mężczyźni powyżej 65 roku życia (o ile są zatrudnieni).

Program obejmuje następujące obszary wsparcia:

1. **Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową,**
w tym:
 - **Obszar A – likwidacja bariery transportowej:**
 - **Zadanie 1 i 4** - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
 - **Zadanie 2 i 3** – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy,
 - **Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:**
 - **Zadanie 1, 3 i 4** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
 - **Zadanie 2** – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
 - **Zadanie 5** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego,
 - **Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:**
 - **Zadanie 1** – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - **Zadanie 2** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - **Zadanie 3** – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - **Zadanie 4** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - **Zadanie 5** – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.
 - **Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.**
2. **Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.**

4.2. Program „Wyrównywania różnic między regionami III”

Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. Do obszarów programu należą:

- **Obszar A** – zapewnienie dostępności w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych;
- **Obszar B** – likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych, środowiskowych domach samopomocy, centrach i klubach integracji społecznej lub przedsiębiorstwach społecznych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania,
- **Obszar C** – tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych,
- **Obszar D** – likwidacja barier transportowych,
- **Obszar E** – dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych,
- **Obszar F** – tworzenie warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej, środowiskowych domów samopomocy lub zakładów aktywności zawodowej,
- **Obszar G** – skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Dane w poniższej tabeli przedstawiają informację dotyczące udzielonych dofinansowań w ramach programu w latach 2019-2024.

Tabela nr 10. Udzielone dofinansowania w ramach programu „Wyrównywanie różnic między regionami III”

L.p.	Rok	Nazwa projektu	Beneficjent	Wysokość dofinansowania (zł)
1.	2019	Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych – Uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej	Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej – Ośrodek Błogosławiona Karolina	80 000,00
2.	2020	Budowa szybu windowego wraz z windą	Szkoła Podstawowa z Oddziałami	95 388,41

		przy Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 1 w Bieruniu	Integracyjnymi nr 1 w Bieruniu prowadzona przez Miasto Bieruń	
3.	2021	Zakup busa do przewożenia uczestników Dziennego Domu Pomocy w Centrum Usług Społecznych	Dzienny Dom Pomocy znajdujący się w Strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie – Powiat Bieruńsko-Lędziński	103 372,50
4.	2023	Remont WTZ – wymiana okien w pomieszczeniach WTZ oraz remont wymiennikowni C.O.	Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej – Ośrodek Błogosławiona Karolina	55 916,17
5.	2024	Dostosowanie budynku Liceum Ogólnokształcącego w Bieruniu dla osób z niepełnosprawnością ruchową	Liceum Ogólnokształcące w Bieruniu	165 000,00

Źródło: Dane własne PCPR.

4.3. Program „SAMODZIELNOŚĆ-AKTYWNOŚĆ-MOBLINOŚĆ!”- Mieszkanie dla absolwenta

Program realizowany jest od 2022 roku na podstawie zawartych umów pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a Powiatem Bieruńsko-Lędzińskim. Celem programu jest wsparcie w rozpoczynaniu niezależnego życia absolwentów z niepełnosprawnością kończących naukę w szkołach, poprzez dofinansowanie wynajmu mieszkań. Umowa z PFRON zawarta została od dnia 26.08.2022 r. do dnia 31.12.2027 r.

4.4. Program „SAMODZIELNOŚĆ-AKTYWNOŚĆ-MOBLINOŚĆ!” – Dostępne mieszkanie

Celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych; umowa z PFRON zawarta została od dnia 26.08.2022 r. do dnia 31.12.2026 r. W 2024 roku do PCPR wpłynął jeden wniosek na dofinansowanie kosztów zamiany mieszkania na mieszkanie pozbawione barier

architektonicznych. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie i udzielono dofinansowania w wysokości 95 000,00 zł

5. POZOSTAŁE DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Na podstawie podjętej Uchwały Nr 821/17 Zarządu Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego z dnia 14 grudnia 2017 roku przyjęto Regulamin przyznawania osobom z niepełnosprawnością dofinansowania ze środków budżetu Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego do zakupu wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym. W latach 2022 - 2024 roku do PCPR wpłynął jeden wniosek z tego tytułu, który został rozpatrzony pozytywnie.

5.1. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – realizowany ze środków Funduszu Solidarnościowego od 2020 roku.

W 2024 roku PCPR w Lędzinach w oparciu o umowę zawartą pomiędzy Wojewodą Śląskim a Powiatem Bieruńsko-Lędzińskim przystąpiło do realizacji resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Celem Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” jest wprowadzenie usługi Asystenta jako formy ogólnie dostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Usługa Asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością ma polegać na pomocy podopiecznemu w:

- wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach w wybrane przez uczestnika miejsce np. dom, praca, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, urzędy, instytucje finansowe, rodzina, znajomi, wydarzenia kulturalne, społeczne, rozrywkowe, sportowe itp.,
- zakupach z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji,
- załatwianiu spraw urzędowych,
- nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami,
- korzystaniu z dóbr kultury tj.: teatr, kino, galerie sztuki, muzea, wystawy.

W oparciu o analizę potrzeb osób z niepełnosprawnością w powiecie bieruńsko-lędzińskim, z uwzględnieniem dotychczasowego doświadczenia wynikającego z realizacji Programu w latach poprzednich, biorąc pod uwagę możliwości realizacji Programu przez Powiat założono że 44 osoby z 47, tj. 93,62 % ogółu uczestników Programu stanowiły osoby wymagające wysokiego

poziomu wsparcia i zaplanowano dla ww. osób wnioskowaną liczbę godzin asystencji osobistej w ilości ogółem: 17 454,50 godzin.

Zakres usług świadczonych przez asystentów uczestnikom programu był ściśle dostosowany do danej osoby z niepełnosprawnością, zgodnie z jej indywidualnymi potrzebami i osoba ta kierowała realizacją świadczonych dla niej usług asystencji osobistej. Rodzaje usług i ich zakres godzinowy były uzależnione od sytuacji osobistej osoby z niepełnosprawnością, z uwzględnieniem stopnia i rodzaju jej niepełnosprawności. Realizacja programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” zapewniła uczestnikom Programu zamieszkałym na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego przede wszystkim wsparcie w wykonywaniu czynności życia codziennego oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym dzięki czemu zwiększone zostały szanse osób z niepełnosprawnością na prowadzenie bardziej niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. Poprzez korzystanie z usług asystencji osobistej nastąpiła poprawa funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w jej środowisku, zostały zwiększone możliwości zaspokajania jej potrzeb oraz aktywne włączenie osoby z niepełnosprawnością w życie społeczne poprzez uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych, np. poprzez udział dzięki pomocy asystenta w: wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika Programu miejsca, a także załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych, korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa), a także zaprowadzaniu i odebraniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, spełniających kryteria uczestnictwa określone w Programie, do placówki oświatowej.

Zrealizowano 16 765 godzin usług asystencji osobistej dla 47 osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Różnica pomiędzy kwotą środków otrzymanych, a kwotą faktycznie wykorzystaną, wynikała głównie z oszczędności, które powstały ze środków przeznaczonych na wynagrodzenie dla zatrudnionych asystentów za zrealizowane godziny usługi, które nie zostały w pełni wykorzystane, ponieważ program zakładał maksymalną kwotę brutto w wysokości 50,00 zł wraz z pochodnymi pracodawcy. PCPR na etapie podpisywania umowy z asystentem nie jest w stanie przewidzieć, czy osoba z którą zawrze się umowę zlecenie będzie przez cały okres trwania tej umowy podległa tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu (tj. osoba będzie zatrudniona i osiągała minimalne wynagrodzenie z tego tytułu), stąd dla wszystkich asystentów przyjęto stawkę za godzinę świadczeń usługi asystenckiej w wysokości 41,00 zł brutto.

Tabela nr 11. Udzielone dofinansowania w ramach programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”

LP.	Rok	2022 r.	2023 r.	2024 r.
1.	Liczba uczestników	29	38	47
2.	Dofinansowanie wypłacone ze środków programu (w zł)	409 720,06	480 654,99	793 057,80

Źródło: Źródło: Dane własne PCPR.

5.2. Opieka wytchnieniowa

W 2024 roku Powiat Bieruńsko-Lędziński - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na podstawie zawartej umowy z Wojewodą Śląskim przystąpiło do realizacji resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024, finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego.

W oparciu o analizę potrzeb osób z niepełnosprawnością w powiecie bieruńsko-lędzińskim, biorąc pod uwagę możliwości realizacji Programu przez Powiat założono że 5 rodziców/opiekunów osób z niepełnosprawnością zostanie objęty wsparciem, tj. 3 rodziców/opiekunów osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którym świadczone usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego oraz 2 rodziców/opiekunów dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, którym świadczone usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego i zaplanowano dla ww. osób wnioskowaną liczbę godzin usług opieki wytchnieniowej w ilości ogółem: 1 200 godzin.

Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 zapewniła uczestnikom Programu zamieszkałym na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego przede wszystkim wsparcie w postaci odciążenia od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością poprzez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie. Dzięki takiemu wsparciu, osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki nad osobą z niepełnosprawnością mogły dysponować czasem, który przeznaczali na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw życiowych.

5.3. Projekt Europejskiego Funduszu Społecznego „Aktywna Integracja mieszkańców Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego”

W 2024 roku Powiat Bieruńsko-Lędziński – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na podstawie zawartej umowy z Województwem Śląskim przystąpiło do realizacji projektu pn. „Aktywna Integracja mieszkańców Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027”. W ramach zawartej umowy pozyskano środki w wysokości 2 108 963,87 zł, z czego: 1 886 967,67 – ze środków europejskich, 221 996,20 zł – z budżetu państwa oraz w ramach projektu zobowiązano się do wniesienia wkładu własnego w wysokości 110 998,10 zł. Realizacja projektu planowana jest w latach 2024-2026, z możliwością przedłużenia do roku 2029. W 2024 roku ramach umowy wydatkowano kwotę w wysokości 48 664,83 zł.

Celem projektu jest przywrócenie możliwości lub zdolności uzyskania zatrudnienia lub innej formy aktywności społecznej, rozwinięcie lub wzmocnienie samodzielności życiowej i społecznej oraz zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego 148 osób uczestników projektu (110 kobiet i 38 mężczyzn) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez udział w działaniach aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, zdrowotnym i edukacyjnym na rzecz mieszkańców Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego.

W ramach projektu przewidziano rekrutowanie 148 osób uczestników projektu (110 kobiet i 38 mężczyzn), w tym 80 osób z niepełnosprawnością (50 kobiet i 30 mężczyzn - ponad 30% grupy docelowej) i przeprowadzenie z nimi procesu reintegracji społeczno-zawodowej w oparciu o ustaloną ścieżkę indywidualną w ramach której przewidziano formy wsparcia dopasowane do indywidualnych potrzeb każdego z uczestnika. W 2024 roku w ramach realizowanych zadań zatrudniono specjalistyczny zespół do realizacji ścieżek indywidualnych uczestników projektu, w tym pracownika socjalnego oraz psychologa. Projekt zakłada dalsze zatrudnienie specjalistów (psycholog, pracownik socjalnych, doradca zawodowy, pedagog, psychoterapeuta, terapeuta itp.) w zależności od diagnozy uczestników.

6. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W POWIECIE BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIM

6.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych PCPR realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, do których należą w szczególności:

- opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie rehabilitacji społecznej oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnością,
- współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji programów, o których mowa w pkt 1,
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności,
- opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie rehabilitacji społecznej,
- dofinansowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnością,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnością,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnością,
- dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży,
- dofinansowanie usług tłumacza migowego lub tłumacza-przewodnika,
- opracowanie Powiatowego Informatora dla osób z niepełnosprawnością,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- realizacja programu Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej,
- realizacja programu Opieka wytchnieniowa,
- realizacja programu Europejskiego Funduszu Społecznego „Aktywna Integracja Mieszkańców Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego”,
- realizacja programów ogłoszonych przez Radę Nadzorczą PFRON m.in.: Program Aktywny Samorząd, „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Dostępne mieszkanie, „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Mieszkanie dla absolwenta, program Wyrównywania różnic między regionami III.

6.2. Warsztat Terapii Zajęciowej

Warsztat Terapii Zajęciowej w Łędzinach prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej – Ośrodek Błogosławiona Karolina rozpoczął swoją działalność 11 stycznia 2002 roku i jest przeznaczony dla 50 osób z niepełnosprawnością, w tym intelektualną. W warsztacie realizowane są zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzające do poprawy ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika. Celem działalności jest usprawnianie i rozwój umiejętności wykonywania czynności życia codziennego, przystosowanie do funkcjonowania w społeczeństwie, do życia w grupie, akceptacja samego siebie, rozwijanie sprawności psychofizycznych niezbędnych w pracy oraz przygotowanie do podjęcia pracy. Praca z osobami niepełnosprawnymi w Warsztacie Terapii Zajęciowej polega na nauce poszczególnych umiejętności wynikających z profilu pracowni oraz na wypracowaniu u Uczestników cech potrzebnych w pracy tj. cierpliwość, umiejętność współpracy w grupie, odpowiedzialność za powierzone zadanie, słuchanie poleceń. Koszt utrzymania Warsztatu Terapii Zajęciowej za rok 2024 wyniósł: 1 684 800,00 zł ze środków PFRON oraz 187 200,00 zł ze środków powiatu.

6.3. Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy w Łędzinach prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej – Ośrodek Błogosławiona Karolina, powstał w 2004 roku i prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Błogosławiona Karolina na podstawie zawartej w dniu 01.01.2022 r. umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pn. „Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w latach 2022–2024 dla osób przewlekle i psychicznie chorych, dla osób upośledzonych umysłowo, dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych”. Ośrodek realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej. Do ww. ośrodka uczęszcza 55 mieszkańców powiatu bieruńsko-łędzińskiego. Uczestnictwo osób w placówce pobytu dziennego zapewnia im niezbędną opiekę oraz nabywanie umiejętności, w tym:

- poprawę funkcjonowania w codziennym życiu,
- rozwiązywania problemów,
- organizowanie czasu wolnego,
- przeciwdziałanie zjawisku etykietowania.

Ponadto umożliwia korzystanie z:

- poradnictwa psychologicznego,
- pomocy w załatwianiu spraw urzędowych,

- pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń m.in.: uzgadnianie i pilnowanie terminów, wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, itp.,
- terapii ruchowej poprzez zajęcia sportowe, turystykę i rekreację.

W ramach zawartej umowy w 2024 r. na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy została przekazana dotacja z budżetu Wojewody Śląskiego w wysokości 1 880 765,89 zł.

6.4. Świetlica Terapeutyczna

Świetlica terapeutyczna prowadzona przez Caritas Archidiecezji Katowickiej – Ośrodek Błogosławiona Karolina dla minimum 6 osób powstała w 2014 r. dla dorosłych osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Wiele osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną ma trudności z nawiązywaniem i podtrzymywaniem poprawnych relacji ze środowiskiem, z pełnieniem właściwych sobie ról społecznych, z prowadzeniem samodzielnego życia oraz zagospodarowaniem czasu wolnego. Wymagają one bardzo indywidualnych oddziaływań i opieki. Skutkiem braku terapii byłoby pogłębiające się wycofanie z życia społecznego osób z niepełnosprawnością oraz ich rodziców, jak również utrwalanie i pogłębianie stereotypów życia codziennego. Zadaniem Świetlicy Terapeutycznej jest wypełnienie tej luki. Środki jakie powiat przeznaczył na prowadzenie Świetlicy Terapeutycznej w 2024 r. wynosiły: 135 000,00 zł.

6.5. Stowarzyszenia działające na rzecz osób z niepełnosprawnością

W polityce społecznej realizowanej na poziomie powiatu bardzo ważną rolę pełnią organizacje pozarządowe, które zajmują się wspieraniem osób z niepełnosprawnością. Są one partnerem dla samorządu w procesie realizacji zadań nakierowanych na pomoc osobom z niepełnosprawnością.

Na terenie Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego działają różne stowarzyszenia na rzecz osób z niepełnosprawnością. Są to między innymi:

- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia” w Bieruniu,
- Lędzińskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin w Chełmie Śląskim,
- Lędzińskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych,
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym w Imielinie.

Osoby niewidome i niedowidzące zamieszkujące na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego mogą uzyskać pomoc w Polskim Związku Niewidomych Okręg Śląski Koło w Tychach.

W 2024 r. powiat ogłosił konkursy na realizację zadań publicznych z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych – mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego. W wyniku ogłoszonych konkursów zawarto 8 umów z organizacjami pozarządowymi: kwota dotacji z budżetu powiatu to 110 000,00 zł, natomiast kwota dotacji z budżetów gmin wyniosła 170 000,00 zł. Zadania wykonywane w ramach udzielonej dotacji dotyczyły m. in.:

- rehabilitacji osób niepełnosprawnych (hydroterapia, hipoterapia, rehabilitacja lecznicza, domowa),
- integracji osób niepełnosprawnych,
- imprez sportowo-rekreacyjnych.

6.6. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób z Niepełnosprawnością

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych została powołana Zarządzeniem nr 34/2023 r. z dnia 16 sierpnia 2023 r. Jest organem opiniodawczo-doradczym, tworzą ją przedstawiciele działających na terenie powiatu organizacji pozarządowych, fundacji oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego.

Do zakresu Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych należy m.in.: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:

- integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością,
- realizacji praw osób z niepełnosprawnością,
- opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością,
- ocena realizacji programów,
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób z niepełnosprawnością.

Posiedzenia rady odbywają się co najmniej raz na kwartał. W czasie spotkań członkowie poruszają tematykę związaną w szczególności z problemami dotyczącymi integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością, ich edukacji oraz sytuacji życiowej, a także realizacji praw osób z niepełnosprawnością. Na posiedzenia mogą być zapraszani, w celu prezentacji stanowiska w omawianych sprawach, przedstawiciele nauki oraz innych organów, organizacji oraz instytucji niereprezentowanych w Powiatowej Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych. Po każdym spotkaniu jest spisany protokół.

6.7. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

W 2024 roku mieszkańcy powiatu bieruńsko-lędzkiego w zakresie orzekania o niepełnosprawności byli obsługiwani przez Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności w Tychach na podstawie zawartego porozumienia z Miastem Tychy nr 8/PCPR/2024 z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie realizacji przez Miasto Tychy zadania Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego w zakresie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Wydano 1085 orzeczeń na rzecz mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzkiego.

7. ANALIZA SWOT PROBLEMU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POWIECIE BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIM

Analiza SWOT to metoda, dzięki której możliwe jest uporządkowanie informacji zebranych w Powiatowym programie na rzecz osób z niepełnosprawnością i dokonania analizy mocnych i słabych stron celów programu zmierzających do zaspokojenia potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Tabela nr 12. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
• realizacja zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze środków PFRON i Powiatu, • realizacja programów PFRON m.in. Aktywny Samorząd, „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Dostępne mieszkanie, „Samodzielność-Aktywność –Mobilność!” – Mieszkanie dla absolwenta, Wyrównywanie różnic między regionami III, • realizacja programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, • realizacja programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”, • działalność na terenie Powiatu organizacji na	• niewystarczające środki na zadania powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej oraz społecznej, • niewystarczające środki na zapewnienie większej liczby asystentów dla osób z niepełnosprawnością, • niewystarczające środki dla zapewnienia wsparcia dla osób pełniących funkcję opiekuna osób z niepełnosprawnością, • brak całodobowego ośrodka opieki dla osób z niepełnosprawnością, • słaba rotacja uczestników WTZ, • brak pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnością, • niewystarczające dostosowanie przestrzeni publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami m.in. brak sygnałów dźwiękowych

rzecz osób niepełnosprawnych, • wsparcie finansowe powiatu dla organizacji pozarządowych, • działalność na terenie Powiatu Ośrodka Błogosławiona Carolina w skład, którego wchodzi placówki takie jak: Warsztat Terapii Zajęciowej, Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Świetlica Terapeutyczna, • podejmowanie działań służących integracji osób z niepełnosprawnością takich jak Powiatowe Igrzyska Osób Niepełnosprawnych, • podejmowanie działań służących zwiększeniu wiedzy o niepełnosprawnościach poprzez organizowanie konferencji naukowych, • pozyskanie przez powiat środków zewnętrznych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.	na przejściach dla pieszych, brak oznaczeń graficznych (tzw. piktogramów) dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Szanse	Zagrożenia
• aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością poprzez udział w imprezach kulturalnych, sportowych, • poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością, • możliwość pozyskania środków z Unii Europejskiej i realizacji projektów przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością, • likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności społecznej oraz likwidacja barier w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością.	• wzrost liczby osób z niepełnosprawnością, • starzenie się społeczeństwa powiatu, • procedury zniechęcające osoby z niepełnosprawnością do ubiegania się o dofinansowanie, • brak rozwiązań systemowych dla rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością – lęk rodziców przed utratą świadczeń po podjęciu pracy.

8. ADRESACI PROGRAMU

- niepełnosprawni mieszkańcy powiatu bieruńsko-lędzińskiego,
- rodziny i otoczenie osób z niepełnosprawnością,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- instytucje działające na rzecz osób z niepełnosprawnością,
- osoby starsze i długotrwale ciężko chore.

9. KOORDYNATOR PROGRAMU

Koordynatorem „Programu Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2025-2028” jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

10. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Sformułowane cele prezentowanego Programu wynikają z charakterystyki zjawiska związanego prowadzoną przez powiat działalnością na rzecz osób z niepełnosprawnością, analiz i regulacji prawnych w tym zakresie. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością.

Cele szczegółowe Programu

Niezwykle ważną rolę w obszarze ochrony osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością przed wykluczeniem społecznym odgrywają władze lokalne. Działania zmierzające do zapewnienia wyżej wymienionym osobom uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji zmniejszają bariery, z którymi osoby te zmierzają się na co dzień. Dlatego bardzo ważną rolę odgrywają w życiu osób z niepełnosprawnością i starszych następujące cele:

- 1) Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych, długotrwale ciężko chorych.
- 2) Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.
- 3) Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnością.
- 4) Zwiększenie możliwości uzyskania i utrzymania przez osoby z niepełnosprawnością odpowiedniego zatrudnienia.
- 5) Zwiększenie dostępności do leczenia i rehabilitacji.
- 6) Aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Tabela nr 13. Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych, długotrwale ciężko chorych i ich opiekunów

Cel szczegółowy: Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych, długotrwale ciężko chorych oraz ich opiekunów			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Utworzenie placówki całodobowej opieki dla osób starszych	Powiat, Gminy, NGO	Zadanie ciągłe
2.	Utworzenie ZOL na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego	Powiat, Gminy, NGO	Zadanie ciągłe
3.	Organizacja imprez integracyjnych dla osób starszych	Powiat, Gminy, NGO	Zadanie ciągłe
4.	Organizacja szkoleń dla osób starszych i ich rodzin (opiekunów)	Powiat, Gminy, NGO	Zadanie ciągłe
5.	Przywrócenie osób starszych do społeczności lokalnej	Powiat/PCPR, Gminy	Zadanie ciągłe
6.	Tworzenie spotów reklamowych i kampanii	Powiat, Gminy, NGO	Zadanie ciągłe
7.	Tworzenie punktów porad specjalistycznych dla osób starszych, długotrwale ciężko chorych	Powiat/PCPR, Gminy	Zadanie ciągłe
8.	Rozwój kompetencji służb pomocy społecznej, wymiana doświadczeń z jednostkami, zdobywanie i pogłębianie kwalifikacji, udział w szkoleniach, kursach i warsztatach	Powiat/PCPR, Gminy	Zadanie ciągłe
9.	Poprawa infrastruktury oraz optymalizacja warunków bytowych w obiektach dla osób wykluczonych	Powiat, Gminy	Zadanie ciągłe
10.	Zapewnienie miejsc dla osób starszych w Dziennych Domach Pomocy oraz Klubach Seniora	Powiat, Gminy	Zadanie ciągłe
11.	Rozpowszechnienie usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością	Powiat/PCPR, Gminy	Zadanie ciągłe

12.	Realizacja programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wychowawcza”	Powiat/PCPR, Gminy	Zadanie ciągłe
-----	--	--------------------	----------------

Tabela nr 14. Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i edukacji

Cel szczegółowy: Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i edukacji			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Praca socjalna z osobami z niepełnosprawnością mająca na celu przede wszystkim doprowadzenie do stanu, w którym osoba z niepełnosprawnością jest zdolna do samodzielnej egzystencji	Powiat, Gminy	Zadanie ciągłe
2.	Propagowanie udziału osób z niepełnosprawnością w sporcie, kulturze i turystyce	Powiat, Gminy, NGO	Zadanie ciągłe
3.	Dofinansowanie kosztów imprez kulturalnych sportowych i turystycznych organizowanych na rzecz osób z niepełnosprawnością	Powiat, Gminy	Zadanie ciągłe
4.	Pozyskiwanie wolontariuszy mogących świadczyć pomoc osobom z niepełnosprawnością	Powiat/PCPR, Gminy, NGO	Zadanie ciągłe
5.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz kościołem	Powiat, Gminy	Zadanie ciągłe
6.	Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością	Powiat, Gminy	Zadanie ciągłe
7.	Współpraca z Warsztatem Terapii Zajęciowej, Środowiskowym Domem Samopomocy i innymi podmiotami	Powiat/PCPR, Gminy	Zadanie ciągłe
8.	Rozwój poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego i psychiatrycznego, prawnego i socjalnego, prowadzenie terapii osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin	Powiat, Gminy	Zadanie ciągłe

9.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	Powiat/PCPR	Zadanie ciągłe
10.	Dofinansowanie w ramach programów PFRON, m.in. Aktywny Samorząd, „Samodzielność Aktywność Mobilność!” – dostępne mieszkanie, „Samodzielność Aktywność, Mobilność!” – mieszkanie dla absolwenta	Powiat/PCPR	Zadanie ciągłe
11.	Dofinansowanie zakupu wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym	Powiat/PCPR	Zadanie ciągłe
12.	Zapewnienie odpowiednich warunków funkcjonowania osób z niepełnosprawnością narządów mowy i słuchu poprzez dofinansowanie usług : tłumacz języka migowego lub tłumacza przewodnika	Powiat/PCPR, Gminy	Zadanie ciągłe
13.	Wyeliminowanie lub zmniejszenie barier organizacyjnych uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji poprzez dofinansowanie w ramach programu PFRON	Powiat/PCPR, Gminy	Zadanie ciągłe

Tabela nr 15. Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnością

Cel szczegółowy: Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnością			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnością do informacji o prawach i uprawnieniach (opracowanie ulotek itp.) Opracowanie informatora dla osób z niepełnosprawnością	Powiat/PCPR	Zadania ciągłe

Tabela nr 16. Zwiększenie możliwości uzyskania i utrzymania przez osoby z niepełnosprawnością odpowiedniego zatrudnienia

Cel szczegółowy: Zwiększenie możliwości uzyskania i utrzymania przez osoby z niepełnosprawnością odpowiedniego zatrudnienia			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Utworzenie w powiecie zakładu aktywności zawodowej, spółdzielni socjalnej, zakładu pracy chronionej	Powiat, Gminy, NGO	Zadanie ciągłe
2.	Szkolenia i spotkania dla pracodawców na temat korzyści wynikających z zatrudnienia osób z niepełnosprawnością	PUP	Zadanie ciągłe
3.	Doradztwo, poradnictwo i pośrednictwo zawodowe dla osób z niepełnosprawnością	PUP	Zadanie ciągłe
4.	Realizacja programów i rozwój działań mających na celu aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnością oraz ograniczenie marginalizacji i wykluczenia społecznego	Powiat/PCPR, Gminy, PUP, NGO	Zadanie ciągłe
5.	Dofinansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego	Powiat/PUP	Zadanie ciągłe
6.	Refundacja kosztów szkoleń zatrudnionych osób niepełnosprawnych organizowanych przez pracodawcę	Powiat/PUP	Zadanie ciągłe
7.	Udzielenie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej, albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	Powiat/PUP	Zadanie ciągłe
8.	Dofinansowanie kosztów wyposażenia stanowisk pracy osoby niepełnosprawnej	Powiat/PUP	Zadanie ciągłe
9.	Zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy	Powiat/PUP	Zadanie ciągłe
10.	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych albo poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu	Powiat/PUP	Zadanie ciągłe

11.	Rozwój działań dotyczących poradnictwa zawodowego	Powiat/PCPR, Gminy, PUP	Zadanie ciągłe
-----	---	----------------------------	----------------

Tabela nr 17. Zwiększenie dostępności do leczenia i rehabilitacji

Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności do leczenia i rehabilitacji			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Utworzenie Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego	Powiat, Gminy	Zadanie ciągłe
2.	Utworzenie placówki wsparcia psychiatrycznego i psychologicznego	Powiat, Gminy	Zadanie ciągłe
3.	Dofinansowanie kosztów zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych nabywanych przez osoby z niepełnosprawnością	Powiat/PCPR	Zadanie ciągłe
4.	Dofinansowanie kosztów uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych	Powiat/PCPR	Zadanie ciągłe
5.	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	Powiat/PCPR	Zadanie ciągłe
6.	Wspieranie i dofinansowanie kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej, Świetlic Terapeutycznych i innych ośrodków wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnością	Powiat/PCPR	Zadanie ciągłe

Tabela nr 18. Aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz osób z niepełnosprawnością

Cel szczegółowy: Aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz osób z niepełnosprawnością			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Powołanie pełnomocnika do spraw osób z niepełnosprawnością	Powiat	Zadanie ciągłe
2.	Likwidacja barier transportowych, w komunikowaniu się oraz technicznych	Powiat/PCPR	Zadanie ciągłe
3.	Likwidacja barier architektonicznych, w obiektach użyteczności publicznej	Powiat/PCPR	Zadanie ciągłe
4.	Zapewnienie dostępności w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych	Zarządcy Wielorodzinnych Budynków Mieszkalnych	Zadanie ciągłe
5.	Tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych	Powiat, Gminy,	Zadanie ciągłe
6.	Utworzenie mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym	Powiat, Gminy	Zadanie ciągłe
7.	Utworzenie klubu lub świetlicy środowiskowej dla osób z upośledzeniem umysłowym, psychicznie chorych lub niepełnosprawnych, ale w normie intelektualnej. Utworzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób z niepełnosprawnością, ośrodka wsparcia i innych ośrodków działających na rzecz osób z niepełnosprawnością	Powiat, Gminy, NGO	Zadanie ciągłe

11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

- budżet samorządu powiatowego,
- budżet samorządów gminnych,
- budżet państwa,
- fundusze zewnętrzne, m.in. Fundusze Europejskie,

- Fundusz Solidarnościowy,
- organizacje pozarządowe,
- NFZ,
- PFRON,
- udział własny beneficjenta,
- środki własne organizacji pożytku publicznego.

12. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Osoby z niepełnosprawnością wciąż nie są traktowane jako pełnosprawni obywatele. Na co dzień mamy do czynienia z przejawami dyskryminacji w zakresie opieki medycznej, edukacji, zatrudnienia i innych dziedzin życia społecznego.

Przedstawiony Program jest próbą wyjścia naprzeciw problemom osób z niepełnosprawnością. Oczywistym jest fakt, że ich rozwiązanie związane jest z dużymi nakładami finansowymi. Zintegrowanie wszelkich działań, inicjatyw społecznych, usprawnienie systemu pomocy osobom z niepełnosprawnością jest zadaniem stałym długoterminowym, ale dającym szansę tym osobom na poprawę warunków życia oraz pełniejszą integrację ze środowiskiem osób pełnosprawnych. Wdrożenie w życie zadań wyznaczonych niniejszym Programem uzależnione będzie od wielu czynników, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych. W całym okresie jego funkcjonowania wszystkie wynikające z niego działania poddawane będą nadzorowi i ocenie. Prowadzenie monitoringu i ewaluacji jest konieczne ze względu na możliwość pojawienia się nowych okoliczności i problemów, których nie można było przewidzieć i zaplanować podczas opracowywania Programu i które należy wziąć pod uwagę w trakcie jego trwania. Chodzi o to, aby realizować planowane przedsięwzięcia i na bieżąco weryfikować założenia, cele i sposoby ich osiągania. Program ma charakter otwarty zarówno w zakresie merytorycznym, jak i czasowym, i w każdym czasie – jeśli zajdzie taka potrzeba może być uzupełniany lub zmieniany. Monitoring powinien umożliwić odpowiedzi na pytania o skuteczność, efektywność i poziom jego realizacji. Dane do monitoringu pozyskiwane będą od podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie poszczególnych zadań. Nadzór nad całością działań prowadzony będzie przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łędzinach.



Spis Tabel

Tabela nr 1. Liczba wydanych orzeczeń oraz legitymacji osoby niepełnosprawnej w powiecie Bieruńsko-Lędzińskim	5
Tabela nr 2. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci - osoby przed 16 rokiem życia w 2024 r.	5
Tabela nr 3. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci oraz stopni niepełnosprawności - osoby powyżej 16 roku życia w 2024 r.	6
Tabela nr 4. Udzielone dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w latach 2022-2024	8
Tabela nr 5. Dofinansowanie ze środków PFRON do likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się w 2024 r.	9
Tabela nr 6. Udzielone dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych w latach 2022-2024	10
Tabela nr 7. Udzielone dofinansowania do tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika w latach 2022-2024	10
Tabela nr 8. Udzielone dofinansowania do sportu, kultury, turystyki i rekreacji w latach 2022-2024	11
Tabela nr 9. Udzielone dofinansowania do działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w latach 2022-2024	12
Tabela nr 10. Udzielone dofinansowania w ramach programu „Wyrównywanie różnic między regionami III”	15
Tabela nr 11. Udzielone dofinansowania w ramach programu "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością"	19
Tabela nr 12. Analiza SWOT	25
Tabela nr 13. Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych, długotrwale ciężko chorych i ich opiekunów	28
Tabela nr 14. Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i edukacji	29
Tabela nr 15. Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnością	30
Tabela nr 16. Zwiększenie możliwości uzyskania i utrzymania przez osoby z niepełnosprawnością odpowiedniego zatrudnienia	31
Tabela nr 17. Zwiększenie dostępności do leczenia i rehabilitacji	32
Tabela nr 18. Aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz osób z niepełnosprawnością	33